

Nuorisoseurat

Hybridi- toiminnan opas

**Toimintamalli etä-
ja lähiosallistumisen
yhdistämiseen
harrastustoiminnassa**

Tämä opas on syntynyt Suomen Nuorisoseurojen Luovasti liikkuen -hankkeen ja Street Art Dance Essentials (SADE) ry:n yhteistyönä toteutetun Breikkii ja hiphoppii -hybriditanssikurssin pohjalta.

Opas on kirjoitettu toimijoille, jotka haluavat järjestää verkkovälitteistä harrastustoimintaa esimerkiksi kasvukeskusten ulkopuolella. Hybridimalli mahdollistaa saman toiminnan toteuttamisen useassa sijainnissa samanaikaisesti: osa osallistujista on läsnä samassa tilassa opettajan kanssa, ja osa osallistuu etäyhteyden kautta toisista toimipisteistä. Tämä toimintatapa vastaa erityisesti syrjäisemmällä seuduilla esiintyvään haasteeseen: monilla alueilla ei ole saatavilla riittävästi koulutettuja ohjaajia nuorten vapaa-ajan toimintaan. Hybridimallissa on mahdollista, että opettaja kiertää vuoroviikoin eri paikkakunnilla samalla, kun muut ryhmät osallistuvat etänä. Näin saadaan yhdistettyä lähiopetuksen ja etäohjauksen edut kustannustehokkaasti: matkakuluissa säästetään, ja opettajan ajankäyttö tehostuu. Malli mahdollistaa myös maltilliset ryhmäkoot, mikä voi madaltaa osallistumiskynnystä ja tukea yksilöllisempää kohtaamista. Toimintamallia voi soveltaa tanssin lisäksi moniin muihin taide- ja liikuntamuotoihin.

Breikkii ja hiphoppii! -hybriditanssikurssi järjestettiin Muuramessa, Keuruulla ja Lannevedellä hybriditoteutuksena ajalla 22.4.–27.5.2025. Tanssikurssi pidettiin kerran viikossa tiistaisin klo 17–18, ja tanssinopettaja kiersi vuoroviikoin em. sijainneissa. Yhteensä projektiin osallistui kaksi tuottajaa, kaksi teknistä tukihenkilöä, kolme nuorisoseurojen talkoolaista, yksi kunnan nuorisotyöntekijä, yksi tanssinopettaja, yksi nuori vertaisohjaaja ja kuusi kurssilaista.

Jyväskylässä kesällä 2025

Marja Pylkäs, Luovasti liikkuen

1. Mitä tarvitaan ennen aloitusta?

Ennen kuin hybriditanssitunnit voivat alkaa, on tärkeää pysähtyä suunnittelun äärelle. Mieti, mitä haluat tarjota osallistujille – mikä on toiminnan tavoite ja sisältö? Ketä varten kurssi järjestetään, ja missä paikoissa osallistujat toimivat? Hybridityöskentely vaatii selkeät roolit, riittävät tilat ja yhteisesti sovitut käytännöt.

Tavoite ja sisältö

- Mieti, mikä on toiminnan ydin: tanssin ilo? kulttuurinen oppiminen? matalan kynnyksen harrastaminen?
- Rakenna sisältö niin, että se toimii sekä ruudun että livetilan kautta.
 - opetus voi sisältää välitehtäviä
- Varaa aikaa alku- ja loppupiireille: yhteisöllisyys rakentuu rutiinien kautta.

Kohderyhmä

- Tavoittele ryhmää, jolla on aidosti esteitä osallistua muuten: esim. etäisyys tai ohjaajien puute.
- Nuorille suunnatussa toiminnassa viestintä ja muistuttaminen ovat erityisen tärkeitä.

Tilat

- Tarvitset fyysisen tilan ja henkilökunnan (vapaaehtoinen talonhenkilö) jokaiselle osallistujapaikkakunnalle, esim. seurantalo, koulu, nuorisotila.
- Tilassa tulee olla: toimiva verkkoyhteys, tietokone, kaiutin, valkokangas tai tyhjä seinä, mahdollisuus liikkua vapaasti.
- Huomioi, että tilaan tulee päästä hyvissä ajoin ennen tunnin alkua.

Luvat ja käytännöt

- Varmista tekijänoikeudet musiikkiin.
- Millä alustalla toimitaan, esim. Zoom.
 - Sopikaa selkeästi, kuka ylläpitää Zoom-linkkiä (opettaja).
 - Mihin aikaan linkki avataan joka kerralla?
- Luo yhteinen WhatsApp-ryhmä kaikille osallistujille ja järjestäjille.
 - muistutukset joka kurssipäivänä
 - kysymykset ja tiedustelut

Järjestäjätiimi ja tehtävät

- **Opettaja:** tanssituntien sisällöt, tekniikasta huolehtiminen, back up -videoiden sisältö, markkinointivideon teko, tekniikan kuljetus, vertaisohjaajien starttikoulutuksen järjestäminen.
- **Tuottaja/taustatiimi:** markkinointi, kontaktoinnit, osallistumiset, osallistujamaksut, opettajan esihenkilö, yhteyshenkilö osallistujille, opettajalle ja talkoolaisille, vertaisohjaajien starttikoulutuksen järjestäminen.
- **Talkoolainen/talonhenkilö** (jokaisessa sijainnissa väh. yksi): tilavaraukset ja avaimet, tekniikasta huolehtiminen, tekniikan käyttökoulutukseen osallistuminen, osallistujien vastaanottaminen, kannustaminen ja osallistuminen.
- **Vertaisohjaaja** (ideaalitulanteessa joka sijainnissa yksi): osallistuminen vertaisena, kannustaminen ja yhteisöllisyyden luonti, linkki opettajan ja osallistujien välillä.
- **Tekninen tuki:** tekniikan käyttökoulutus ennen kurssia, vaihtoehtojen testaus ennen kurssia ja sen aikana, tekniikan kasaus ja purku joka kerralle.
 - Kokeilussa erillistä teknikkoa ei ollut, vaan tehtävät jakaantuivat muiden toimijoiden kesken.

Mainonta ja tiedotus

- mainonta kohdistetuissa kanavissa: sosiaalinen media, koulut
- markkinointikäynnit alueen kouluilla, nuorisotiloilla tms.
- julisteet ja paperimainonta
- mediatiedotteet
- osallistujien tiedotus Whatsapp-ryhmän kautta
- some-tiedotus kurssin aikana

2. Tekniikka – mitä tarvitaan ja miten se toimii?

Hyvin toimiva tekniikka on hybriditunnin kivijalka. Kun opettaja ohjaa useaan paikkaan samanaikaisesti, laitteiston on toimittava saumattomasti, ja sen pitää olla helposti hallittavissa paikan päällä.

Opettajan peruskalusto

- oma läppäri, jossa: Zoom, musiikkitiedostot, mahdollisesti myös videoita varalle
- Ulkoisen kameran (+jalustan) käyttö parantaa kuvan laatua.
- boombox (kaiutin) tilaääneksi, ulkoinen mikrofoni ja lähetin, teippimerkinnät lattiaan, jatkojohdot ja laturit
- liikkuva internet

Tekniset huomiot

- Kamera vaatii usein kaksi ihmistä säätöön.
- Musiikki voidaan toistaa suoraan Zoomiin.
- Zoomin pääkäyttäjäyys on hyvä olla opettajalla.
- Testaa tekniikka ennen jokaista tuntia.
- Tekniikan rakentaminen ottaa aikaa.
- Alustan käyttö: äänen tasojen säätäminen tapahtuu Zoomissa ohjelman kautta
 - Zoomin säädöt on hyvä ottaa haltuun etukäteen!
- Mikin saa pois päältä, jos opettaja haluaa ohjeistaa paikalla olevaa yksittäistä osallistujaa.
- Varavälineet (tietokone, mikki jne.) voivat olla hyödyksi.

Etäsijaintien peruskalusto

- toimiva verkkoyhteys
- valkokangas tai valkoinen seinä
- videotykki
- tietokone, jolle on ladattuna back up -videot
- kaiutin
- zoom tai muu sovittu alusta

Kokemuksia kentältä

Pilotissa käytettiin liikkuvaa striimauskalustoa, joka osoittautui raskaskäyttöiseksi tanssituntien aikarajojen puitteissa.

Kalustosta kuitenkin saatiin käyttöön hyödyllisiä osia, kuten kontaktimikrofonit.

Käyttökoulutukseen on syytä sisältää laitteiden hallinnan lisäksi pedagoginen näkökulma: mikä osa kalustosta tuo oikeasti lisäarvoa?

Esimerkiksi Zoomin käyttö voi onnistua kevyesti läppärin omalla kameralla ja mikrofonilla, mutta parempi äänenlaatu tuo etäosalistujille merkittävästi paremman kokemuksen.

Erillinen tekniikasta vastaava henkilö (talkoolainen tai työntekijä) olisi kullanarvoinen. Mikäli mukana kulkisi tekniikasta vastaava, opettaja voisi keskittyä rauhassa opetussisältöihin ja laadukkaaseen pedagogiikkaan.

Huomioi, että opettajan mukana kulkevan kaluston ohjeistuksen lisäksi tulee ohjeistaa etäyhteyttä käyttävien sijaintien kalustotarpeet.

Vertaisohjaaja on kannustava kanssakulkija ja innostava esimerkki! Kun opettajan apuna on toimintaan osallistuva vertainen, madaltuu kynnys heittäytyä, kommentoida, kysyä ja kokeilla. Vertaisohjaajan ei tarvitse olla opeteltavan lajin osaaaja, vaan kiinnostus ja innostus riittävät.

3. Ohjauksen niksit ja haasteet

Hybridiohjaus vaatii opettajalta erityistä tilannetajua ja pedagogista herkkyyttä. Etä- ja lähiosallistujat on huomioitava yhtä arvokkaasti, vaikka he olisivat eri tiloissa – ja välillä täysin hiljaa.

Opettajan rooli

- Vaatii vahvaa tilannetajua.
- Puhe suoraan kameraan ja katsekontakti ruutuun auttavat.
- Opettaja voi käyttää osallistujien tai sijaintien nimeä: “Muurame, miten sujuu?”
- Opettajan on haastavaa jakaa huomiotaan läsnäolevien, etäosallistujien ja teknisten asioiden kesken → vertaisohjaajan merkitys on iso joka kerralla!

Vertaisohjaajan rooli

- Vaatii myös tilannetajua.
- Toimii linkkinä opettajan ja oppilaiden välillä niin lähi- kuin etätilanteissa.
- Innostaa, kannustaa ja toimii esimerkkinä.
- Vertaisohjaajan rooli on tärkeä yhteisöllisyyden rakentamisessa.

Haaste: Etänä osallistuminen voi olla passivoivaa

- Jaa tehtäviä etäosallistujille.
- Alku- ja loppupiirit ovat tärkeitä.
 - Helpot avustavat kysymykset (esim. mikä oli sinun lempiliike?) ovat hyviä.
- Kokoontumiskertojen välillä voi olla kotitehtäviä (jatkokehittelyyn: erillinen treeniopas itsenäiseen treenaamiseen kurssikertojen välille)
- Kameroiden päälle laittaminen on aluksi kauhistuttavaa, mutta todennäköisesti onnistuu kurssin edetessä (muista pyytää).
- Mahdollisuuksien mukaan tarjoa tilaisuutta kokoontua yhteen.
 - Pilotissa osallistujat kutsuttiin Nuori Kulttuuri On Air -tapahtumaan Äänekoskelle.

4. Varautuminen ongelmiin

Teknisiä häiriöitä ja käytännön mutkia tulee väistämättä eteen. Tärkeintä on, että niihin varaudutaan etukäteen – ja että osallistujille on selkeä toimintamalli, mitä tehdään, jos yhteys katkeaa tai ääni ei toimi.

Backup-suunnitelma

- Tee ennakkoon tallennettuja tanssivideoita.
- Viesti back up -suunnitelmasta etukäteen talkoolaisille/talonhenkilöille ja vertaisohjaajille.
- Yhteyden pätkäistessä ohjeista WhatsAppin kautta videoiden käyttö

Tyypillisiä kompastuskiviä

- Zoomia ei laiteta ajoissa päälle.
- Kaluston kasaus vie aikaa.
- Tekniikan säätö keskeyttää ohjauksen.

Roolit teknisessä toteutuksessa

- On hyvä varata aikaa tekniselle suunnittelulle.
- Suosittelemme erillistä henkilöä, joka vastaa pelkästään striimauksesta, jotta opettaja voi keskittyä ohjaamiseen.

5. Yhteisöllisyys ja sitoutuminen

Tanssikurssi ei ole vain liikkumista – se on mahdollisuus kuulua joukkoon, tuntea olevansa mukana ja kokea olevansa tärkeä. Hybriditoiminnassa yhteisöllisyys ei synny itsestään, vaan sitä pitää rakentaa tietoisesti.

Yhteisöllisyyden rakentaminen

- Säännölliset tervehdykset, kameran käyttö ja loppupiirit.
- WhatsApp toimii jatkeena.

Ajoitus

- Huhti–toukokuu on kiireistä aikaa.
- Tiistai-illat klo 17–18 toimivat hyvin.
- Lyhytkurssi toimii paremmin kuin pitkä sitoutuminen.
- Pienikin osallistumismaksu sitouttaa toimintaan.

6. Rahoitus ja resurssit

Hybriditoiminta voi olla kustannustehokas ratkaisu ohjaajapulaan, mutta ilmaista sen järjestäminen ei ole.

Kustannuksia tulee:

- opettajan palkkiot, mahdolliset vertaisohjaajat
- matkakulut
- mahdollinen kaluston vuokra
- mahdolliset tilavuokrat
- markkinointi
- musiikkilisenssit
- Kuka toiminnan organisoi?

Kokeile ja opi!

Hybriditanssikurssin järjestäminen voi tuntua aluksi monimutkaiselta, mutta hyvällä suunnittelulla voidaan saada paljon hyvää aikaan. Ensimmäinen kerta saattaa mennä pipariksi, mutta seuraava sujuu jo paremmin. Tärkeintä on kokeilla, oppia ja jakaa kokemuksia.

Hybriditoiminta on:

- ✓ Tapa tuoda harrastustoimintaa pienille paikkakunnille.
- ✓ Tapa ratkaista ohjaajapula.
- ✓ Tapa kehittää yhteistyöllisyyttä ja digiosaamista.

Jos kaipaat tukea

Luovasti liikkuen -hanke

www.nuorisoseurat.fi/luovastiliikkuen

marja.pylkas@nuorisoseurat.fi

044 023 4401 (myös WhatsApp)